

9.2.2026

Eteläisen kumppanuuspöydän muistio

Aika	torstai 5.2.202 5 ⁶ klo 16.30–18.30
Paikka	Lahden 4H -yhdistys, Neljänkaivonkatu 47, 15100 Lahti Yli-Marolan Kotieläinpihan päärakennus
Läsnä	jäsenet Inga Blomqvist Heikki Hietanen Sanna Ojanen Pentti Sjöblom Olli Kautonen Kai Tuominen Tomi Tenhunen Inga-Maija Hyppölä Lauri Majuri Marja-Lainio Marko Helin Heli Talja-Salo Emma Tuomi Jukka Sihlman Petra Särämäkari Heidi Tonteri Anni Viitanen Maksim Gladostsuk Marika Westergård Miriam Karvinen

9.2.2026

Puheenjohtajat

Maksim Gladostsuk

Sihteeri/koordinaattori

Maikki Suhonen

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 16.30.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat.

3. Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin 27.11.2025 kokousmuistio.

4. Lahden kumppanuuspöytien toiminta- ja käyttösuunnitelma 2026 sekä toimintatilasto 2025

Toimintasuunnitelmaluonnos toimitettiin sähköpostitse 3.12.2025 jäsenistöille hyväksyttäväksi. Muutosehdotukset toimitettiin sähköpostitse 7.12. mennessä.

Kaupunkikulttuurin johtoryhmä käsitteli kumppanuuspöytien toimintasuunnitelman kokouksessaan 16.12.2025. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päätti kumppanuuspöytien toimintasuunnitelman ja käyttösuunnitelman kokouksessaan 20.1.2026 § 8 (liite).

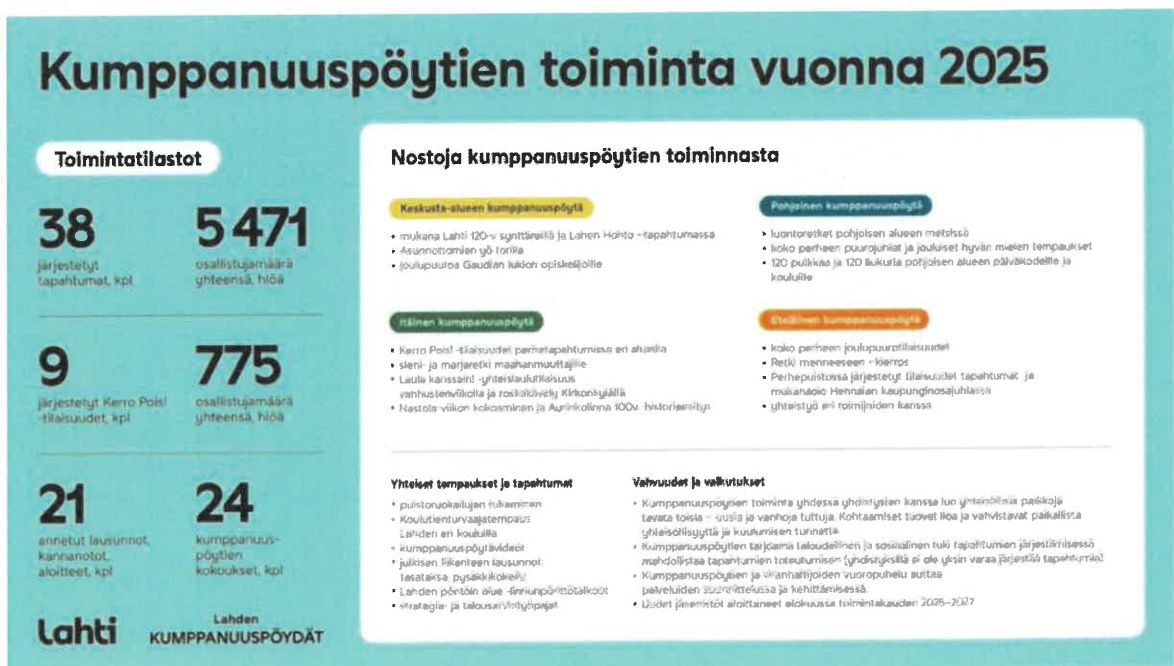
Toimintatilasto 2025

9.2.2026

Kumppanuuspöydät ovat vuoden 2025 aikana tavanneet asukkaita ja toimijoita eri puolilla Lahtea sekä mahdollistaneet toimintasuunnitelman mukaista toimintaa eri suuralueilla.

Kumppanuuspöydät järjestivät yhdeksän Kerro Pois! -tilaisuutta (osallistujamäärä yhteensä 775 henkilöä) ja olivat mukana 29:ssä muussa asukastilaisuudessa tai -tapahtumassa (osallistujamäärä yhteensä 4696 henkilöä). Yhteisiä tapahtumia ja tempauksia olivat mm. puistoruokailujen ja Lahen lavalla lauletaan -yhteislaulutapahtumien mahdollistaminen, Lahden pönttöin alue -linnunpönttötalkoot suuralueilla, luontoretket eri kohderyhmille, koulutienturvaajatemppaus, kumppanuuspöytävideot sekä Lahti 120-juhlavuoden tempaukset alueilla.

Lisäksi kumppanuuspöydät ovat kokoontuneet vuoden aikana kokouksiin, talousarvioseminaariin, kaupunkistrategia- sekä suunnittelutyöpajaan pohtimaan alueellista nykytilaa, yhteisiä tavoitteita ja toimintaa, toiminnan painopisteitä ja pöytien tapahtumien vuosikelloja, arvioineet toimintaa vuonna 2025 sekä osallistuneet työllisyyspalveluiden palvelusuunnitelman kommentointiin.

9.2.2026

Pöydät ovat ottaneet kantaa erilaisiin alueellisiin suunnitelmiin sekä tehneet esityksiä palveluiden parantamiseksi ja alueiden kehittymiseksi. Lausuntoja annettiin yhteensä 16 kpl, kannanottoja 4 kpl sekä tehtiin yksi aloite. Kaikki pöydät antoivat lausunnot muun muassa julkisen liikenteen tasataksamuutoksesta sekä keskustan pysäkkikokeilusta.

Kumppanuuspöytien käyttösuunnitelma 2026

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2026 talousarviossa Lahden kaupungin elinvoiman palvelualueen kaupunkikulttuurin vastuualueen määrärahan vuodelle 2026 (KV 15.12.2025 § 134). Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää kokouksessaan osana osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalveluiden käyttösuunnitelmaa kumppanuuspöytien talousarvion. Talousarviossa kumppanuuspöydille kohdennettu määräraha käytetään henkilöstö- ja yhteistoimintakulujen lisäksi toimintarahaan, joka kohdistuu asukkaita ja toimijoita aktivoivaan toimintaan sekä paikallistoiminnan tukemiseen. Kumppanuuspöytien yhteiset vuosittaiset toimintasuunnitelman tavoitteet ja kumppanuuspöytien toiminnan pääpainopisteet ohjaavat toimintarahaa käyttöä.

Kumppanuuspöytien kokonaismääräraha on vuonna 2026 167 000 euroa, joka sisältää

- yhteistoimintakulut 13 400 euroa,
- kumppanuuspöytien toimintarahat 80 000 euroa (20 000 euroa/pöytä) sekä
- henkilöstökulut ja kokouspalkkiot 73 600 euroa.

Kumppanuuspöytä merkitsi toiminta- ja käyttösuunnitelman sekä toimintatilaston tiedoksi sekä suunnitteli toimintavuotta 2026 vuosikellon avulla.

Eteläisen kumppanuuspöydän painopisteet vuonna 2026

- edistetään vuoropuhelua alueellisesti mm. Kerro Pois! -keskusteluilla, -tilaisuuksilla ja -tapaamisissa
- osallistutaan luontoposiitiivisen toiminnan edistämiseen
- lisätään ja vahvistetaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa

9.2.2026

- innostetaan eri asuinalueita aktivoitumaan ja osallistumaan toimintaan sekä suunnataan kumppanuuspöytien toimintaa laajalta koko toiminta-alueelle
- tuetaan toimia, jotka edistävät erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Vuoden 2025 talouskatsaus.

Edistettäviä ja selvitettäviä kokonaisuuksia vuodelle/ keväälle 2026:

- Siivoustalkoot eteläisen eri alueilla. Mahdollisesti mm. Renkomäen omakotiyhdistyksen kevättalkoiden yhteydessä 12.5.
- Pihapelit yhdessä muiden toimijoiden kanssa mm. Yhteisökräpäsen.
- Varautumisen info asukkaille yhdessä alueen asukas- ja omakotiyhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Koordinaattori kontaktoi tahoja.
- Patomäen ulkokuntosalin avajaiset
- Koko perheen puurojuhlaa vastaava koko perheen keittojuhla
- Mahdollinen rooli/ tempaus pyöräilyviikolla 8.5.-17.5.2026. Koordinaattori selvittelee pyöräilyviikon suunnitelmia.
- Iloinen päivä perhepuistossa 17.5. klo 10–14.

5. Lahden kaupungin vuoden 2026 kaavatyöohjelma

Lahden kaupunginarkkitehti Johanna Palomäki yhdessä kaavasuunnittelijoiden ja vuorovaikutussuunnittelija Juuso Heinämäen kanssa esittelee kumppanuuspöydille vuoden 2026 kaavatyöohjelmaa verkkotilaisuudessa 17.2. klo 17–19 (Teams). Kumppanuuspöydille toimitetaan sähköpostitse kaavatyöohjelma, kun se saapuu.

Hyväksyttiin seuraava toimintatapa kumppanuuspöydän osallistumisesta hankkeiden kuulemiseen vuonna 2026:

9.2.2026

1. Valmistellaan ehdotus/listaus niistä alueellisista kaavahankkeista, joista kumppanuuspöytä toivoo kaupunkisuunnittelusta lausuntopyyntöjä tai sen lisäksi asiantuntijaesittelyjä hankkeen kuulemisaikana, mikäli alueellista kaavailtaa ei ole järjestetty sopivana ajankohtana.
2. Ehdotus/listaus toimitetaan kommentoitavaksi sähköpostitse jäsenistölle. Kommentteja toivotaan 1.3. mennessä koordinaattorille. Esitys toimitetaan kaupunkisuunnitteluun tämän jälkeen.
3. Kumppanuuspöytä merkkää tiedoksi seuraavassa kokouksessa tehdyn esityksen/listauksen.

6. Periaatepäätös lasten, nuorten ja perheiden puistoruokailujen tukemisesta vuonna 2026

Lahden kaupunki on järjestänyt vuosina 2022–2025 lasten ja perheiden puistoruokailuja yhdessä seurakuntayhtymän ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Vuonna 2025 puistoruokailuja järjestettiin 2.–19.6. välisenä aikana arkipäivisin viidellä Lahden alueella: Kärpäsén koululla, Ahtialan seurakuntakeskuksella, Launeen perhepuistossa, Mukkulan koululla ja Rakokiven kulttuuripuistossa.

Keittoruoka-annoksia oli varattu 100/ paikka, Launeen perhepuistoon 200 annosta. Keittoruoka oli tarjolla lapsille, aikuisille oli kahvia ja teetä. Ruoan toimitti Päijät-Hämeen ateriapalvelu. Ruokajakelun lisäksi lapsille ja perheille oli tarjolla monenlaista oheistoimintaa yhteistyökumppaneiden järjestämänä. Ruokatarjoilun lisäksi tärkeä osa puistoruokailuja on perheiden kohtaaminen ja yhteisöllisyyden edistäminen. Kesällä 2025 ruokailijoita oli yhteensä 811 ja kävijöitä yhteensä 1182.

Tavoitteena on, että vuonna 2026 puistoruokailu järjestetään edellisvuoden tapaan kerran viikossa jokaisella aiemmin mainitulla alueella kolmen viikon ajan kesäkuussa. Kesäkuun sateinen sää ja myöhään aloitettu tiedotus vaikuttivat kielteisesti viime kesän kävijämääriin. Tänä vuonna tiedotus ja markkinointi on suunniteltu aloitettavaksi maaliskuussa ja viestintää pyritään muutenkin tehostamaan.

9.2.2026

Lahden seurakunnat on tehnyt periaatepäätöksen olla tukemassa ja toteuttamassa puistoruokailuja. Sivistyspalveluissa päätöstä puistoruokailujen rahoituksesta ja toteuttamisesta ei ole vielä tehty.

Kumppanuuspöydille esitetään puistoruokailujen tukemista siten, että pöydät osallistuisivat tasapuolisesti ruokajakelun palvelukustannuksiin ja ruokailujen markkinointiin koko Lahdessa. Esitetty kustannus kumppanuuspöydille on 1000 euroa/pöytä.

Hyväksyttiin periaatepäätös lasten ja perheiden puistoruokailuun osallistumisesta ja taloudellisesta tuesta, mikäli tapahtumat toteutetaan vuonna 2026. Keskustelussa nousi kuitenkin esille, että puistoruokailuja on toteutettu useana vuotena samantyyllisellä konseptilla ja kumppanuuspöydältä haettu tuki on toistunut vuosittain. Tästä syystä jäsenistön keskuudessa esitettiin harkittavaksi, tulisiko sivistyspalveluiden/perusopetuksen huomioida puistoruokailujen kustannukset omassa käyttösuunnitelmassaan, varata toimintaan tarvittavat määrärahat sekä vakiinnuttaa puistoruokailu osaksi perustoimintaa.

7. Tuki ja kumppanuus

- Kärpäsén koululta saapunut tuki ja kumppanuushakemus (200–250 €). Tuki ja kumppanuushakemus synnytti lisäkysymyksiä. Koordinaattorin kautta toimitetaan kysymykset eteenpäin ja odotetaan vastauksia. Vastausten saannin jälkeen tehdään asian suhteen päätös sähköpostitse.

Vuoden 2026 tuki ja kumppanuus:

-

8. Saapuneet ja lähteneet asiakirjat

1. Kumppanuuspöytien kommentit ja kirjaukset Lahden työllisyyspalveluiden palvelusuunnitelmasta; lähetetty sähköpostitse työllisyyspalveluille 28.11.2025

9.2.2026

2. Eteläisen kumppanuuspöydän kommentit asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2953, Salinkallion koulu; lähetetty sähköpostitse 14.1.2026
3. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan pöytäkirjaote 20.1.2026 § 8
4. Kärpäsén koulun tuki- ja kumppanuushakemus, saapunut sähköpostitse 4.2.2026

9. Muut asiat

1. [Verkkokysely](#) lasten ja nuorten perheiden palveluista suuralueilla on avattu 6.2.2026. Vastausaikaa 28.2.2026 saakka.
2. Kasakkamäen koulun tilanteen kuulumiset. Heli Talja-Salo kertoi kuulumisia Kasakkamäen koulun vanhempainyhdistyksen puheenjohtajan kanssa keskustelusta. Jäädään tässä vaiheessa vielä vanhempainyhdistyksen toiveesta odottamaan mahdollisia lisätietoja ja asian kehittymistä.
3. Hennalan esteradan kannanoton tilanne. Tomi Tenhunen kertoi esteradan tämänhetkisen tulevaisuuden näkymän. Päätettiin, että Tomi ja koordinaattori yhdessä lähtevät kannanottoa rakentamaan ja se hyväksytetään jäsenistöllä ennen eteenpäin toimittamista.
4. [Jelppi muuttaa uusiin toimitiloihin 1.2.2026. Tämän jälkeen meidät löytää osoitteesta Vesijärvenkatu 34 C](#)
5. Muistutus: kommentointimahdollisuus [Renkomäen sorakuopan](#) 11.2. mennessä ja [Näkkimistön länsipuoli](#) 16.2. mennessä
6. [Metsien hoito- ja käyttöperiaatteet](#)
7. [Mytäjäisten uimarannan asukastilaisuus](#) 18.2.2026 klo 17–18.30 Salpausselän koulun auditorio, Hämeenlinnantie 3
8. Lempi – liikennöinnistä tullaan pyytämään lausuntoa/ kommentteja. Vaikka ei itse kyseistä palvelua käyttäisikään, olisi hyvä omasta paikallisesta ympäristöstä kerätä Lempi-liikennettä käyttäviltä kommentteja esim. haastattelemassa kyseisen palvelun käyttäjiä.

9.2.2026

10. Kokouksen päättäminen

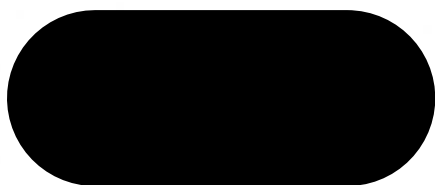
Päätettiin kokous klo 18.32.

Seuraava kokous ti 31.3.2026 klo 16.30. Paikka ilmoitetaan myöhemmin.

Liitteet

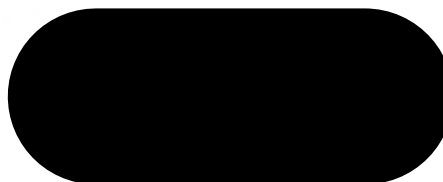
1. Lahden kumppanuuspöytien toimintasuunnitelma 2026
2. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan pöytäkirjaote 20.1.2026 § 8
3. Eteläisen kumppanuuspöydän kommentit asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2953, Salinkallion koulu

11. Allekirjoitukset

Maksim Gladostsuk

puheenjohtaja

Maikki Suhonen

sihteeri

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Ote pöytäkirjasta 20.01.2026

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Ote pöytäkirjasta 20.01.2026

Otteen oikeaksi todistaa Lahden kaupungin konsernihallinnossa 26.1.2026

Terhi Takala

valmistelusihteeri

Otteen saaja / asianosainen:

Lahden kumppanuuspöydät (kumppanuuspoydat@lahti.fi)

Ote tiedoksi: Tia Mäkinen, Sanna Virta, Maikki Suhonen, Heidi Kirkonpelto, Pia Haverinen, Henna Eskonsipo-Bradshaw, Iina Tuominen

Tiedoksianto:

26.1.2026 sähköposti

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen:

27.1.2026

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Ote pöytäkirjasta 20.01.2026

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 20.01.2026

§ 8

Lahden kaupungin kumppanuuspöytien toimintasuunnitelma 2026

5355/00.01.02.01/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen, p. 044 769 8695

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla elinvoima- ja hyvinvointilautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä Lahden kumppanuuspöytien toimintasuunnitelman 2026 ja päivitykset sekä valtuuttaa osallisuuskoordinaattorit tekemään toimintasuunnitelmaan teknisiä korjauksia ja tarkistuksia tarvittaessa.

Samalla elinvoima- ja hyvinvointilautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen on oltava päämääränä kunnan kaikessa toiminnassa. Kuntalain § 1 mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kaupunginvaltuusto päätti

9.11.2020 § 91 Lahden osallisuus- ja lähidemokratiamallin, ja kaupunginhallitus asetti ensimmäiset kumppanuuspöydät vuonna 2021. Nykyisten kumppanuuspöytien toimintakausi alkoi elokuussa 2025 kaksivuotiskaudelle 1.6.2025–31.5.2027.

Kumppanuuspöytien toiminnan tarkoituksena on kehittää tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen, toimijoiden, kuntalaisten, päättäjien ja kaupunkiorganisaation kanssa asukkaiden hyvinvointia ja alueiden elinvoimaa sekä edistää paikallista toimintaa, yhteistyötä, osallisuutta ja vuorovaikutusta. Kaupunki pyrkii lisäämään asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia sekä mahdollistamaan vaikutuskanavien ja lähidemokratian kehittämistä. Tavoitteena on vahvistaa hallintotapaa, jossa asukkaiden kannanotot ja palautteet otetaan päätöksissä ja linjauksissa huomioon.

Toimintasuunnitelma tukee kumppanuuspöytien tehtävien toteuttamista. Toimintasuunnitelmassa ohjeistetaan toiminnan järjestämisen kannalta oleellisia periaatteita ja linjauksia. Kumppanuuspöytien toimintasuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa ja mahdolliset muutokset viedään pöytien hyväksyttäväksi. Liitteenä olevaan toimintasuunnitelmaan on tehty tarkennuksia, korjauksia ja päivityksiä (keltaisella) ja kirjattu kaikkien pöytien yhteiset toiminnan tavoitteet ja kuluvan vuoden toiminnan pääpainopisteet (yhteiset pinkillä). Poistettavat kirjaukset ovat vihreällä.

Toimintasuunnitelman 2026 tavoitteet ja pääpainopisteet suunniteltiin kaikkien kumppanuuspöytien kokouksissa 27.11.2025. Toimintasuunnitelmaluonnos lähetettiin sähköpostitse 3.12. kommenteille kaikille jäsenistöille.

Kumppanuuspöytien edustajat kommentoivat suunnitelmaa ja painopisteitä 7.12. mennessä sähköpostitse. Toimintasuunnitelmaa esiteltiin kaupunkikulttuurivastuualueen johtoryhmässä 16.12.

Toimintasuunnitelma on voimassa 20.1.2026 alkaen. Kumppanuuspöytien talousarvio on voimassa lautakunnan vahvistettua osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelujen käyttösuunnitelman sekä sen saatua lainvoiman.

Toimintatilasto 2025

Kumppanuuspöydät ovat vuoden 2025 aikana tavanneet asukkaita ja toimijoita eri puolilla Lahtea sekä mahdollistaneet toimintasuunnitelman mukaista toimintaa eri suuralueilla.

Kumppanuuspöydät järjestivät yhdeksän Kerro Pois! -tilaisuutta (osallistujamäärä yhteensä 775 henkilöä) ja olivat mukana 29:ssä muussa asukastilaisuudessa tai -tapahtumassa (osallistujamäärä yhteensä 4696 henkilöä). Yhteisiä tapahtumia ja tempauksia olivat mm. puistoruokailujen ja Lahen lavalla lauletaan - yhteislaulutapahtumien mahdollistaminen, Lahden pöntöin alue - linnunpönttötalkoot suuralueilla, luontoretket eri kohderyhmille, koulutienturvaajatempaus, kumppanuuspöytävideot sekä Lahti 120-juhlavuoden tempaukset alueilla.

Lisäksi kumppanuuspöydät ovat kokoontuneet vuoden aikana kokouksiin, talousarvioseminaariin, kaupunkistrategia- sekä suunnittelutyöpajaan pohtimaan alueellista nykytilaa, yhteisiä tavoitteita ja toimintaa, toiminnan painopisteitä ja pöytien tapahtumien vuosikelloja, arvioineet toimintaa vuonna 2025 sekä osallistuneet työllisyyspalveluiden palvelusuunnitelman kommentointiin.

Pöydät ovat ottaneet kantaa erilaisiin alueellisiin suunnitelmiin sekä tehneet esityksiä palveluiden parantamiseksi ja alueiden kehittymiseksi. Lausuntoja annettiin yhteensä 16 kpl, kannanottoja 4 kpl sekä tehtiin yksi aloite. Kaikki pöydät antoivat lausunnot muun muassa julkisen liikenteen tasataksamuutoksesta sekä keskustan pysäkkikokeilusta.

Kumppanuuspöytien käyttösuunnitelma 2026

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2026 talousarviossa Lahden kaupungin elinvoiman palvelualueen kaupunkikulttuurin vastuualueen määrärahan vuodelle 2026 (KV 15.12.2025 § 134). Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää kokouksessaan osana osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalveluiden käyttösuunnitelmaa kumppanuuspöytien talousarvion. Talousarviossa kumppanuuspöydille kohdennettu määräraha käytetään henkilöstö- ja yhteistoimintakulujen lisäksi toimintarahaan, joka kohdistuu asukkaita ja toimijoita aktivoivaan toimintaan sekä paikallistoiminnan tukemiseen. Kumppanuuspöytien yhteiset vuosittaiset toimintasuunnitelman tavoitteet ja kumppanuuspöytien toiminnan pääpainopisteet ohjaavat toimintarahan käyttöä.

Kumppanuuspöytien kokonaismääräraha on vuonna 2026 167 000 euroa, joka sisältää

- yhteistoimintakulut 13 400 euroa,
- kumppanuuspöytien toimintarahat 80 000 euroa (20 000 euroa/pöytä) sekä
- henkilöstökulut ja kokouspalkkiot 73 600 euroa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Lahden kumppanuuspöydät (kumppanuuspoydat@lahti.fi)

Ote tiedoksi: Tia Mäkinen, Sanna Virta, Maikki Suhonen, Heidi Kirkonpelto, Pia

Haverinen, Henna Eskonsipo-Bradshaw, Iina Tuominen

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Ote pöytäkirjasta 20.01.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 8

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä**

oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi

puh. 03 814 2214

Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Ote pöytäkirjasta 20.01.2026

Lahden kaupunki

Harjukatu 31, PL 202

15101 Lahti

03 814 2355

kirjaamo@lahti.fi

www.lahti.fi

0149669-3

Eteläisen kumppanuuspöydän kommentit asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2953, Salinkallion koulu

Eteläinen kumppanuuspöytä ei muodostanut asiasta virallista lausuntoa. Sen sijaan jäsenistö toimitti yksittäisiä kommentteja kaavoitukseen liittyen. Kommentit edustavat osallistujien henkilökohtaisia näkemyksiä ja kokemuksia alueen kehittämisestä.

- Alueen kaavoitusta koskevassa tilaisuudessa esitetyn aineiston perusteella Salinkallion koulun rakennuksen säilyttäminen ei vaikuta tarkoituksenmukaiselta. Vaikka rakennuksella on historiallista merkitystä, ja itsellenikin henkilökohtaista merkitystä, sen kunto ja käyttötarkoituksen muutoksen haasteet ovat merkittäviä. Rakennus on ollut myynnissä yli kymmenen vuotta ilman onnistunutta ratkaisua, mikä kertoo sen vaikeasta muunneltavuudesta. Rakenteiden eri tasanteet tekevät käyttötarkoituksen muuttamisesta erittäin hankalaa.

Lisäksi ylläpitokustannukset ovat olleet huomattavat: pelkästään lämmityskustannukset ovat arviolta noin 100 000 € vuodessa. Rakennuksessa on raportoitu kosteusvaurioita ja ilkivaltaa, mikä heikentää sen kuntoa entisestään. Näiden seikkojen vuoksi rakennuksen säilyttäminen ei ole taloudellisesti eikä teknisesti perusteltua.

Kaavamuutoksen tavoitteena on kehittää aluetta asumisen näkökulmasta, mikä tukee kaupungin strategiaa tiivistää yhdyskuntarakennetta ja vastata kasvavaan kysyntään pientalo- ja rivitaloasumisesta. Tämä ratkaisu parantaa alueen elinvoimaisuutta ja hyödyntää olemassa olevaa infrastruktuuria tehokkaasti. Näillä perusteilla kannatan ratkaisua, jossa suojeltu rakennus puretaan ja alue kaavoitetaan omakoti- ja rivitaloalueeksi kaavaluonnoksen mukaisesti.

- Salinkallion koululla on merkittävä kulttuurihistoriallinen arvo alueelle, ja sen säilyttäminen tukisi kaupungin identiteettiä. Rakennus voisi toimia esimerkiksi yhteisötilana, kulttuurikeskuksena tai yritystoiminnan tiloina. Purkaminen olisi peruuttamaton menetys alueen historialle. Toivon, että kaupunki selvittää kaikki mahdollisuudet rakennuksen kunnostamiseen ja uusiokäyttöön ennen purkupäätöstä.
- Salinkallion koulun alueen kaavamuutos on tärkeä aihe, ja ymmärrän sekä säilyttämistä että purkamista puoltavat näkökulmat. Mitä ikinä päätetäänkään kohteelle toteuttaa, olisi tärkeää varmistaa, että alueelle jää/ tulee riittävästi

viheralueita ja mahdollistaa tulevaisuutta ajatellen tilallisesti yhteisöjen kokoontumiset.

- Mikäli Salinkallion koulurakennukselle ei ole löydettävissä realistista jatkokäyttöä, pidän tarkoituksenmukaisena kaavoittaa alue pientaloalueeksi. Tämä ratkaisu säilyttäisi seudun samankaltaisena.
- Alueen ja sen miljööön tuntevana pidän pientaloja erittäin sopivina Salinkallion koulun alueelle. Ratkaisu tukisi alueen nykyistä luonnetta ja mahdollistaisi haluttujen tonttien tarjoamisen keskeisellä paikalla, hyvien liikenneyhteyksien ja palveluiden läheisyydessä. Tämä edistäisi kaupunkirakenteen hallittua kehittämistä ja vastaisi asumisen kysyntään.

Lahden kaupunki
Elinvoiman palvelualue
Osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut

LAHDEN KAUPUNGIN KUMPPANUUSPÖYTtien TOIMINTASUUNNITELMA

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	2
1 KUMPPANUUSPÖYTIE TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT.....	2
1.1 Arvopohja ja toimintaa ohjaavat linjaukset	4
1.2 Kulttuuri- ja paikallisidentiteetti	4
2 KUMPPANUUSPÖYTIE TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT	5
2.1 Kumppanuuspöytien visio	6
2.2 Vuoden 2026 päätavoitteet	7
2.3 Toiminnan painopisteet.....	7
2.4 Lausuntojen ja kannanottojen antaminen	8
2.5 Alueellinen yhteistyö	9
2.6 Lähidemokratian kehittäminen Lahden kaupungissa	9
3 TOIMINNAN SUUNNITTELU JA JÄRJESTÄMINEN.....	10
3.1 Kumppanuuspöytien tehtävien toteuttaminen	10
3.2 Toiminnan hallinnointi ja koordinointi	10
3.3 Toiminnasta tiedottaminen ja viestintä	11
3.4 Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen sekä niiden mahdollistaminen	12
4 YHTEISTYÖ.....	12
4.1 Yhteistyö palvelu- ja vastuualueiden sekä toimielinten kanssa	12
4.2 Yhteistyöstä toisen ja kolmannen sektorin kanssa.....	12
4.3 Yritysyhteistyö.....	13
4.4 Muut yhteistyötahot	13
5 MÄÄRÄRAHA JA TALouden KÄYTTÖSUUNNITELMA	13
6 TOIMINNAN SEKÄ PALVELUIDEN LAADUNARVIOINTI JA SEURANTA.....	13
LIITE 1	15

Johdanto

Asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen on oltava päämääränä kunnan kaikessa toiminnassa. Kuntalain¹ mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kaupunginvaltuusto päätti 9.11.2020 § 91 Lahden uuden osallisuus- ja lähidemokratiamallin. Lähidemokraattiseksi toimintamalliksi päätettiin kumppanuuspöydät, toimikunnat. Kumppanuuspöytiä perustettiin sivistyksen palvelualuejakoa mukaillen neljälle suuralueelle, pohjoiselle, eteläiselle, itäiselle sekä keskusta-alueelle.

Kumppanuuspöytien toiminnan tarkoituksena on kehittää tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen, toimijoiden, kuntalaisten, päättäjien ja kaupunkiorganisaation kanssa asukkaiden hyvinvointia ja alueiden elinvoimaa sekä edistää paikallista toimintaa, yhteistyötä, osallisuutta ja vuorovaikutusta. Kaupunki pyrkii lisäämään asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia sekä mahdollistamaan vaikutuskanavien ja lähidemokratian kehittämistä. Tavoitteena on myös vahvistaa hallintotapaa, jossa asukkaiden kannanotot ja palautteet otetaan päätöksissä ja linjauksissa huomioon.

Tämä toimintasuunnitelma tukee kumppanuuspöytien tehtävien toteuttamista. Toimintasuunnitelmassa ohjeistetaan toiminnan järjestämisen kannalta oleellisia periaatteita ja linjauksia.

Toimintasuunnitelma on voimassa toistaiseksi 20.1.2026 alkaen ja sen saatua lainvoiman. Kumppanuuspöytien talousarvion vahvistaa vuosittain elinvoima- ja hyvinvointilautakunta osana osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalveluiden talousarviota. Toimintasuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa. Päivitetyt tiedot, jotka eivät vaadi lautakunnan päätöstä, tuodaan tiedoksi. Toiminnan kehittäminen vaatii tarkistuksia ja muutoksia toiminnan sisällöllisten, määrällisten ja laadullisten tekijöiden osalta. Näin varmistetaan toiminnan laatu, jatkuva kehittäminen ja arviointi.

Kaupunginvaltuusto² teki muutoksia toimintamallin rakenteisiin toimintakaudesta 2025-2027 alkaen. Muutosten osalta toimintasuunnitelmaa on päivitetty.

1 Kumppanuuspöytien toiminnan lähtökohdat

Kunta päättää johtosäännössään, minkä hallintokunnan alaisuuteen toiminta sijoitetaan kuntalain³ säännösten mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁴ muutetun Lahden kaupungin hallintosäännön sekä päätti⁵ neljän alueellisen toimikunnan, kumppanuuspöydän perustamisesta vuonna 2021, jäsenmäärän, tehtävät sekä muut reunaehdot. Kaupunginhallitus⁶ päätti kumppanuuspöytien aluerajoista.

¹ Kuntalaki 5 luku § 22

² Kaupunginvaltuusto 7.10.2024 § 102

³ Kuntalaki 50 § 1 mom. (1068/2008) ja 2 mom.

⁴ Kaupunginvaltuusto 16.8.2021 § 76

⁵ Kaupunginvaltuusto 9.11.2020 § 91

⁶ Kaupunginhallitus 5.6.2023 § 209

Kumppanuuspöytien koordinoinnista ja tehtävien edistämisestä vastaa elinvoiman palvelualueen, kaupunkikulttuurin vastualueen, osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut.

Kaupunginvaltuusto⁷ on päättänyt seuraavista reunaehdoista toiminnan perustamiseksi:

- kumppanuuspöydät rakennetaan esityksen mukaisesti kutsumalla kumppaneita alueella toimivista yhdistyksistä, järjestöistä, oppilaitoksista, yrityksistä, seurakunnista ja asukkaista,
- asukkaille ja toimijoille avataan mahdollisuus esittää halukkuutensa kumppanuuspöydän jäseneksi avoimella haulla
- kumppanuuspöydät ja niiden jäsenistöt asetetaan kaupunginhallituksessa kahdeksi vuodeksi kerrallaan,
- kumppanuuspöytien jäsenistöt valitsevat keskuudestaan puheenjohtajat toimikaudeksi,
- kumppanuuspöytien poliittinen edustus perustuu vapaaehtoisuuteen siten, että luottamushenkilöt voivat ilmoittaa halukkuutensa jäsenyyteen asuinalueensa toimikuntaan,
- kumppanuuspöytiin voidaan valita vähintään 10 ja enintään 15 jäsentä ja varajäsentä,
- kumppanuuspöytiin tulee varata kaksi määräpaikkaa kaupungin luottamushenkilöille sekä kokoonpanossa on huomioitava mahdollisimman hyvin tasapuolisuus ja edustavuus,
- kaupunginhallitus päättää jäsenistöt, tarkemmat tehtävät ja määrittää kumppanuuspöytien toimivallan asettaessaan toimikunnat.

Kumppanuuspöytiä perustettiin⁸ sivistyksen palvelualuejaon mukaisesti kolmelle suuralueelle, pohjoiselle, eteläiselle ja itäiselle sekä lisäksi keskusta-alueelle. Kaupunginvaltuusto päätti⁹ toimintakaudesta 2025–2027 alkaen muuttaa keskustan suuraluetta. Keskustan alueeseen liitetään Teivaan ja Ankkurin satama-alueet sekä Ankkurin asuinalue.

Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa reunaehtoja, ja että kumppanuuspöytiin haetaan avoimella haulla asukas-, yhdistys-, yritys-, oppilaitos- ja yhteisöedustajia 20 jäsentä jokaiseen toimikuntaan kahden vuoden toimikaudeksi. Jäsenpaikat ovat henkilökohtaisia. Jäsenhaku kumppanuuspöytiin toteutettiin maaliskuussa 2025 toimikaudelle 1.6.2025–31.5.2027. Kaupunginhallitus asetti uudet jäsenistöt 16.6.2025.

Kumppanuuspöydissä ei jatkossa ole kaupungin luottamushenkilöille määräpaikkoja, mutta luottamushenkilöt voivat edelleen hakea jäsenyyttä asuinalueensa toimikunnasta. Jäsenyys perustuu vapaaehtoisuuteen. Kumppanuuspöytien toiminnassa pidetään edelleen tärkeänä kumppanuutta ja vuoropuhelua päättäjien sekä nuorisovaltuuston kanssa. Nuorisovaltuusto voi esittää edustajansa edelleen kumppanuuspöytiin.

⁷ Kaupunginvaltuusto 9.11.2020 § 91

⁸ Kaupunginhallitus 8.2.2021 § 61

⁹ Kaupunginvaltuusto 7.10.2024 § 102

Kaupunginvaltuusto¹⁰ päätti vuoden 2026 talousarviossa Lahden kaupungin osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalveluiden määrärahan vuodelle 2026. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta vahvisti käyttösuunnitelman tammikuun kokouksessaan. Talousarviossa kumppanuuspöydille kohdennettu määräraha käytetään henkilöstö- ja yhteistoimintakuluihin sekä toimintarahaan.

1.1 Arvopohja ja toimintaa ohjaavat linjaukset

Lahden kaupungin strategia¹¹, kaupunginhallituksen, elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan, osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalveluiden sekä osallisuus- ja lähidemokratiamallin linjaukset määrittävät lakien lisäksi reunaehdot kumppanuuspöytien toiminnalle ja tavoitteille. Alueellisen toiminnan lisäksi kumppanuuspöydät pyrkivät toimimaan kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti sekä tukevat osaltaan kaupungin toimintaa suuralueillaan. Kumppanuuspöytien toiminnassa hyödynnetään Nastolan aluejohtokunnasta saatua hyviä oppeja ja toimintamalleja sekä muiden kuntien kumppanuuspöytien hyviä käytänteitä.

Kumppanuuspöytien toimintaa ohjaavat kaupungin strategisten arvojen (avoimesti, vastuullisesti, yhdessä) lisäksi yhdenvertaisuus, asukaslähtöisyys, yhteisöllisyys, kestävä kehitys sekä luontoposiitivisuus ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Toiminnalla halutaan edistää asukkaiden ja toimijoiden aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä, osallisuutta, hyvinvointia, paikallisidentiteettiä sekä asuinympäristön viihtyisyyttä, elinvoimaisuutta ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä alueilla.

Kumppanuuspöydät pyrkivät toimimaan lähellä asukasta. Yhteistyö kaupungin palvelu- ja vastuualueiden, päättäjien, toisen ja kolmannen sektorin, alueellisten verkostojen ja yritysten kanssa on avainasemassa tehtävien toteuttamisessa. Talouden määrärahat luovat raamit sekä toiminnan mahdollisuudet pitkäjänteiselle kehittämiselle. Toimintaa suunnitellaan laajempi kokonaisuus ja pitkän tähtäimen tavoitteet huomioiden.

Kumppanuuspöydät vahvistavat osaltaan alueita vireinä ja osallistuvina kaupunginosina sekä maaseutualueiden yhteisöllisyyden lisäarvoa tuovina aktiivisina alueina. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden sekä ikäihmisten palvelut ja tapahtumat huomioidaan vuosittain. Alueiden vireyttä, elinvoimaisuutta sekä paikallistoimintaa lisäävät toimenpiteet huomioidaan myös suunnittelussa.

1.2 Kulttuuri- ja paikallisidentiteetti

Kulttuuri-identiteetti on aina sidoksissa aikaan ja persoonaan, joka pohtii suhdettaan menneeseen nykyhetkessä. Kulttuurisen identiteetin rajat eivät ole pysyviä, vaan toimintaympäristön muutokset synnyttävät uudenlaisia identiteettejä. Professori ja kirjailija James A. Banks on identifioinut kuusi kulttuuria muovaavaa pääelementtiä, joista yksi on kulttuurinen tietoisuus. Tällä tarkoitetaan tietoisuutta omasta ryhmästä ja sen erottuvuudesta muista ryhmistä samassa yhteiskunnassa.

¹⁰ Kaupunginvaltuusto 15.12.2025 § 134

¹¹ Kaupunginvaltuusto 27.10.2025 § 113

Kulttuuritutkija Stuart Hall on kirjassaan *Identiteetti* (1999) sanonut kulttuuri-identiteetin olevan jatkuvan muutoksen alla. Se juontaa menneisyydestämme, mutta suuntaa tulevaisuuteen. Se koostuu jaetuista kokemuksista, yhteisestä menneisyydestä. Kulttuuria voidaan kuvailla myös välineeksi, jonka avulla arvoja voidaan ilmentää sekä ihmisten välinen kommunikointi ja yhteisymmärrys tehdään mahdolliseksi. Kulttuuri koostuu niin sanotusti monista osatekijöistä. Kulttuuri on ihmisryhmien keino ymmärtää todellisuutta. Kulttuurissa ihmiset samaistuvat toisiinsa¹².

Paikallisidentiteetti rakentuu alueen asukkailla erilaisista asioista. Lahteen on muutettu eri aikoina niin Karjalasta, Savosta kuin muualtakin Suomesta. Lahtea muovaa tänä päivänä myös Nastolan alueen paikallishistoria, perinteet ja kulttuuri. Lahtelaisuus nähdään arvona ja tietoisuutena omasta yhteisöstä.

2 Kumppanuuspöytien tavoitteet ja tehtävät

Kunnan tehtävä on kuntalain 1 §:n mukaan edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia. Asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen on oltava päämääränä kunnan kaikessa toiminnassa. Kuntalain 5 luku 22 § mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kunnanvaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista esimerkiksi järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun.

Toiminnalla tavoitellaan

- läpinäkyvyyden, sosiaalisen liikkuvuuden ja kansalaistietoisuuden lisäämistä,
- asukkaiden tarpeiden tehokasta ja paikallista huomioimista päätöksenteossa (ensikäden tieto parhaista käytännöistä ja haasteista),
- luottamuksen lisääntymistä ja epähierarkisempaa kohtaamista ja
- eri toimijoiden yhteistyön, ymmärryksen ja dialogin vahvistumista.

Lahden kaupunkistrategian sekä Lahti-Nastola -yhdistymissopimuksessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti kaupunki pyrkii lisäämään asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia sekä mahdollistamaan vaikutuskanavien ja lähidemokratian kehittämistä. Tavoitteena on myös vahvistaa hallintotapaa, jossa asukkaiden kannanotot ja palautteet otetaan päätöksissä ja linjauksissa huomioon.

Lahden kaupunginvaltuusto¹³ määrittä kumppanuuspöydille asetetut tehtävät seuraavasti:

- 1) antaa lausuntonsa tai kannanottonsa eri hallintokuntien tekemistä toimialueita koskevista merkittävistä suunnitelmista,
- 2) käydä vuoropuhelua ja osallistua esimerkiksi toimialueiden palveluiden kehittämiseen, ideointiin, määrärahojen kohdentamiseen,
- 3) säästökohdeiden valintaan ja päätöksentekoon kaupungin taloutta koskien yhdessä eri hallintokuntien sekä kaupungin yksiköiden kanssa,

¹² Kulttuuri-identiteetti ja kasvatus, Suomen kulttuuriperintökasvatuksen julkaisuja 8, Suomen kulttuuriperintökasvatusseura 2014

¹³ Kaupunginvaltuusto 9.11.2020 § 91

- 4) järjestää ja mahdollistaa paikallisia asukastilaisuuksia, kansalaisten kuulemistilaisuuksia ja foorumeita toimialueellaan yhdessä kaupunkiorganisaation kanssa,
- 5) tehdä esityksiä kaupunginhallitukselle ja lautakunnille toimialueensa palvelujen toimivuuden, saatavuuden ja laadun kehittämiseksi,
- 6) edistää toimialueiden yhteisöllisyyttä, viihtyisyyttä, alueellista kehittämistä ja kulttuuria.

Kumppanuuspöytien tehtävät kirjataan verkkosivuille selkokielisesti.

Kumppanuuspöytien (toimikuntien) toiminnan tarkoituksena on kehittää tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen, toimijoiden, kuntalaisten, päättäjien ja kaupunkiorganisaation kanssa asukkaiden hyvinvointia ja alueiden elinvoimaa sekä edistää paikallista toimintaa, yhteistyötä, osallisuutta ja vuorovaikutusta. Kaupunki vahvistaa kumppanuutta eri toimijoiden ja asukkaiden kanssa alueellisessa kehittämisessä. Toimikunta ei ole päätösvaltainen, mutta sillä on toimintarahaa tehtävien toteuttamiseen sekä paikallis- ja asukastoiminnan tukemiseen. Kumppanuuspöydät perustuvat vastavuoroiseen ja luottamukseen perustuvaan vuorovaikutussuhteeseen sekä tiiviiseen yhteistyöhön. Pöydät tukevat perinteistä päätöksentekoa ja toiminta on epäpoliittista.

Kumppanuuspöytien tavoitteena on vahvistaa lähidemokratiaa (kts. Liite 1) ja asukasosallisuutta Lahden kaupungissa. Lahden kaupungin ja alueen toimijoiden kesken pyritään kehittämään yhteistyötä sekä mahdollistamaan monipuolista toimintaa sekä palveluita alueella.

Kumppanuuspöydät pyrkivät toimimaan aktiivisesti yhteisöllisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia vahvistaen. Tavoitteena on myös Lahden kaupungin työllisyyden sekä elinkeinoelämälle myönteisten toimintaedellytysten edistäminen erilaisin toimenpitein ja kannanotoin. Kumppanuuspöytien vahvuuksia pyritään hyödyntämään käytännön toiminnassa. Kaupungin maaseutu- ja kyläalueet tuovat lisäarvoa ja mahdollisuuksia niin elinkeinoelämän kuin asukkaiden näkökulmastakin.

Kumppanuuspöytien ensimmäiset toimintavuodet ovat olleet toimintamallien ja yhteistyön rakentamista sekä Kerro Pois! –vuorovaikutusmallin kokeilua eri muodoissa asuinalueilla ja tapahtumissa. Kumppanuuspöydät ja alueet ovat erilaisia, ja niiden tarpeet ja toimintakulttuurit vaihtelevat. Toimintakulttuurien yhteensovittaminen huomioidaan suunnittelussa. Yhteistyö on ollut tärkeää ja välttämätöntä kaupungin kehittämiseksi niin alueellisesti kuin kaupunkiorganisaation kanssa. Toimintaa ja osallisuutta tullaan arvioimaan säännöllisesti. Tietoa hyödynnetään osallisuustyön ja lähidemokratian kehittämisessä.

2.1 Kumppanuuspöytien visio

Hyvinvointia, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä edistävä asukkaiden lähivaikuttamisen toimintamalli Lahdessa.

2.2 Vuoden 2026 päätavoitteet

1. Edistetään kaupungin strategisia tavoitteita.
2. Vahvistetaan toiminnan vaikuttavuutta, viestintää ja markkinointia.
3. Ylläpidetään vuoropuhelua, verkostoitumista sekä otetaan käyttöön kehitetty toimintatapa kerätyn paikallistiedon hyödyntämiseksi, raportoimiseksi ja eteenpäin viemiseksi. Lisätään tiedon käsittelyn ja julkaisun avoimuutta kaupunkilaisille.
4. Vahvistetaan yhteistyötä alueellisesti, kaupungin eri yksiköiden, toimialojen ja sidosryhmien kanssa.
5. Edistetään Lahden kaupungin palveluverkon tasapuolista kehittämistä ja tuodaan paikallistietoa työn tueksi sekä kaupungin veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi.

2.3 Toiminnan painopisteet

- Pohjoisen kumppanuuspöydän toiminnan painopisteet
 - edistetään vuoropuhelua alueellisesti mm. Kerro Pois! -keskusteluilla, -tilaisuuksilla ja -tapaamisissa
 - osallistutaan luontopositiivisen toiminnan edistämiseen
 - edistetään asukasaktiivisuutta, osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä asuinalueilla, ja mahdollistetaan yhteisiä liikkumismahdollisuuksia
 - lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin, oppilaitosten ja opiskelijoiden kanssa
 - tuetaan toimia, jotka edistävät erityisesti lasten ja nuorten vapaa-ajan hyvinvointia.
 - vahvistetaan alueiden elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta investoinneille
- Itäisen kumppanuuspöydän toiminnan painopisteet
 - edistetään vuoropuhelua alueellisesti mm. Kerro Pois! -keskusteluilla, -tilaisuuksilla ja -tapaamisissa sekä kannustetaan asukkaita osallistumaan alueen kehittämiseen
 - osallistutaan luontopositiivisen toiminnan edistämiseen
 - tuetaan toimia, jotka edistävät erityisesti lasten, nuorten ja ikärikkaiden hyvinvointia ja maahanmuuttajaryhmien kotouttamista alueella
 - lisätään yhteisöllisyyttä tapahtumilla ja tempauksilla sekä tuetaan paikallistoimijoita alueen vireyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
 - Edistetään itäisen alueen palveluiden saatavuutta, alueen houkuttelevuutta ja elinvoimaa sekä luodaan positiivista mielikuvaa itäisestä alueesta.
 - vahvistetaan kaupungin tasapuolista kehittämistä ja asukaskuulemista ennen päätöksentekoa
 - jatketaan kumppanuuspöydän toiminnan ja roolin tunnetuksi tuomista sekä viestintää saavutettavasti

- Eteläisen kumppanuuspöydän toiminnan painopisteet
 - edistetään vuoropuhelua alueellisesti mm. Kerro Pois! -keskusteluilla, -tilaisuuksilla ja -tapaamisissa
 - osallistutaan luontoposiitivisen toiminnan edistämiseen
 - lisätään ja vahvistetaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa
 - innostetaan eri asuinalueita aktivoitumaan ja osallistumaan toimintaan sekä suunnataan kumppanuuspöytien toimintaa laajalta koko toiminta-alueelle
 - tuetaan toimia, jotka edistävät erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä vanhemmuutta
- Keskustan kumppanuuspöydän toiminnan painopisteet
 - edistetään vuoropuhelua alueellisesti mm. Kerro Pois! -keskusteluilla, -tilaisuuksilla ja -tapaamisissa
 - osallistutaan luontoposiitivisen toiminnan edistämiseen
 - tuetaan toimia, jotka edistävät erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäisevää päihde- ja mielenterveystyötä ja ollaan mukana yhteistyötapauksissa
 - edistetään Lahti-positiivisuutta - ollaan ylpeitä kotikaupungista ja puhutaan siitä hyvää
 - lisätään keskustan elävöittämistä ja tehdään yhteistyötä erilaisten toimijoiden kanssa

2.4 Lausuntojen ja kannanottojen antaminen

Kumppanuuspöydät antavat kannanottoja ja lausuntoja kaupungin suuralueita koskevista suunnitelmista, kaupunkistrategiasta ja merkittävistä päätöksistä. Kumppanuuspöydät voivat antaa myös lausuntonsa talousarviosta ja -suunnitelmasta sekä seurata niiden toteutumista. Kumppanuuspöydät voivat tehdä myös esityksiä kaupunginhallitukselle ja lautakunnille toimialueidensa palvelujen toimivuuden, saatavuuden ja laadun kehittämiseksi.

Kumppanuuspöydät käyvät vuoropuhelua ja osallistuvat esimerkiksi toimialueiden palveluiden kehittämiseen, ideointiin, määrärahojen kohdentamiseen tai esim. säästökohteiden valintaan. Kumppanuuspöytiä voidaan osallistaa mm. vaikutusten ennakkoarvioinnissa. Myös lautakunnat voivat tuoda asioita pöytien arviointiin ja kommentteille ennen päätöksentekoa.

Kumppanuuspöydät pyrkivät ottamaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja kehittämistyössä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien sekä asukkaiden näkökulmat ja palautteen.

2.5 Alueellinen yhteistyö

Kumppanuuspöydät toimivat yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen kanssa. Yhteistyötä tehdään aktiivisesti ja kannustaen eri sektoreiden toimijoita yhteistyöhön erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisessä, uusien toimintamallien kehittämisessä sekä yhteisöllisyyden edistämässä. Kumppanuuspöydät voivat tuottaa erilaisia tilaisuuksia myös itse yhdessä kaupungin kanssa sekä mahdollistaa taloudellisilla kannustumilla yhteisöjä tukemaan kansalaisaktiivisuutta sekä esimerkiksi erilaisia hyvinvointi- ja virkistyspalveluja alueella.

Alueiden asukkaita ja yhteisöjä osallistetaan yhteistyöhön, ideointiin, kehittämiseen ja toimintaan mm. eri toimenpiteillä, viestinnällä, sähköisillä osallistamis- ja palautejärjestelmillä, yhteistyö- ja kuulemistilaisuuksilla sekä kyselytutkimuksilla. Kumppanuuspöydät kannustavat alueen asukkaita ja toimijoita yhteyteen, yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen. Esimerkiksi säännölliset Kerro Pois! -kahvihetket asukkaiden, yrittäjien ja aluetoimijoiden kanssa mahdollistavat kuulemisen, osallistumisen ja asukasnäkökulman saamisen eri teemoista paikallisesti.

2.6 Lähidemokratian kehittäminen Lahden kaupungissa

Asukkaiden omaehtoisen aktiivisuuden tukemisella vahvistetaan kaupungin lähidemokratiaa (kts. Liite 1). Alueellinen toiminta vahvistaa identiteettiä ja antaa pohjaa yhteiselle näkemykselle oman asuinalueen kehittämisestä. Kuntalaiset ovat kiinnostuneista palvelujen lisäksi omaan lähiympäristöönsä liittyvistä kysymyksistä sekä monipuolisesta paikallistoiminnasta, yhteistyöstä ja kaupunkiaktivismista.

Yhdistykset ja alueelliset yhteisöt voivat vaikuttaa oman asiantuntemuksensa kautta muun muassa asuinalueiden kehittämiseen ja kaavoituskysymyksiin yhteistyössä kaupungin kanssa. Kolmannella sektorilla on usein aktiivista vuorovaikutusta alueen asukkaiden kanssa. Eri paikallistoimijoiden merkitys on suuri asioiden valmisteluvaiheessa, arvioinnissa ja toimintojen kehittämisessä.

Lähidemokratia voi onnistuessaan luoda uusia mahdollisuuksia ja vahvistaa asukasnäkökulman huomioimista päätöksenteolle, jolloin kaupungin eri asuinalueiden asukkaat ja yhteisöt voivat vaikuttaa laajemmin alueensa kehittämissuunnitelmiin ja päätöksiin. Lahdessa lähidemokratiaa kehitetään ja arvioidaan osana osallisuus- ja lähidemokratiamallia sekä osallisuuden arviointia. Sen avulla voidaan seurata mm. toiminnan painopisteitä, toiminta-aktiivisuutta, yhteistyötä ja toiminnan kehittymistä.

Lahden kaupunki toteutti talvella 2022–2023 kaupungin osallisuustoiminnan arviointitutkimuksen, joka on luettavissa kaupungin verkkosivuilla:

<https://www.lahti.fi/tiedostot/lahden-osallisuustoiminnan-arviointiraportti-2023/>

Helsingin yliopiston tutkija Mikko Raskin arvioi kumppanuuspöytien toimintaa ja kommentoi reilu vuoden toiminnassa olleita kumppanuuspöytiä seuraavasti:

"Kumppanuuspöydät ovat yksi omaleimaisimmista osallisuusmenetelmistä Lahdessa. Kumppanuuspöydillä on pyritty hakemaan ketterää tapaa toteuttaa lähidemokratiaa ja alueellista osallisuutta. Onnistuessaan kumppanuuspöytämalli voisikin toimia esimerkkinä myös muille Suomen kunnille, ja ilmeisesti inspiraatio on jo otettukin Kouvolan aluetoimikuntien perustamiseen."

Kumppanuuspöydät nähdään oivana työkaluna toimijoiden yhteen saattamiseksi, paikallisen yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin vahvistamisessa, mutta myös kaupungin oman toiminnan kehittämisessä.

Kevään 2024 aikana myös Lahden lähidemokratiamallia arvioitiin kaupungin toteuttamana ja näkemyksiä saatiin laajasti eri kohderyhmistä vajaan kahden kumppanuuspöytä-toimintakauden perusteella. Kumppanuuspöydille toteutettiin itsearviointikyselyt ja työskentely molemmilla toimintakausilla. Lisäksi tuotettiin asukas- ja henkilöstökyselyt sekä kaikille avoin mahdollisuus kommentoida tehtäviä ja toimintamallin rakenteita asukastilaisuudessa. Aineistoja ja osallisuustoiminnan arviointiraporttia (Rask & Shin) hyödynnettiin toimintarakenteiden uudistamisessa ja päätöksenteon¹⁴ tukena.

3 Toiminnan suunnittelu ja järjestäminen

3.1 Kumppanuuspöytien tehtävien toteuttaminen

Kumppanuuspöydät toteuttavat tehtävänsä kaupunginvaltuuston ja osallisuusmallin linjausten mukaisesti. Toimintaa suunnitellaan ja kehitetään aktiivisesti perehtyen alueiden monimuotoisuuteen, toimintamahdollisuuksiin ja perinteisiin asiantuntijoita kuulemalla, osallistamalla kumppanuuspöytien jäsenistöjä sekä alueen toimijoita ja asukkaita.

Toiminta- ja käyttösuunnitelma sekä muut ohjeistukset luovat kumppanuuspöytien toiminnalle reunaehdot. Toimintaa järjestetään resurssien, kaupungin päätöksenteon aikataulujen sekä mahdollisuuksien mukaisesti.

Ensimmäisinä toimintavuosina on luotu perusta ja toimintamallit kumppanuuspöydille sekä kehitetty toimintoja palvelemaan aluetta, asukkaita ja kaupunkia entistä paremmin. Laadunarviointi on vuosittaista jäsenistöjen osalta. Asukas- ja yhteisöpalautetta seurataan myös aktiivisesti.

3.2 Toiminnan hallinnointi ja koordinointi

Toimintaa koordinoi tällä hetkellä Lahden kaupungin osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut. Toiminnasta kokonaisvastuu on kaupunginhallituksella. Kumppanuuspöydät kuuluvat kaupunkiorganisaatiossa elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan alaisuuteen.

Kumppanuuspöydät päättävät itse puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikaudeksi. Kumppanuuspöydissä vaikuttaa 20 jäsentä. Pöydät kokoontuvat säännöllisesti vuosittain sekä järjestävät lisäksi suunnittelu- ja yhteistyökokouksia koko jäsenistöilleen. Myös pöytien puheenjohtajille järjestetään yhteiskokous vuosittain.

Kumppanuuspöytien työtä ja tehtävää vie eteenpäin alueelliset koordinaattorit sekä vastuukoordinaattori, jonka tehtäviin kuuluu mm. hallinnollinen valmistelu sekä operatiivinen suunnittelu ja koordinointi. Koordinaattorit toimivat pöytien sihteereinä ja mikäli he ovat estyneitä valitaan sihteeriksi kumppanuuspöydästä. Koordinointityöhön kuuluu

¹⁴ Kaupunginvaltuusto 7.10.2024 § 102

eri tehtävien, talouden ja toiminnan kokonaissuunnittelu ja järjestäminen, kokous- ja lausuntovalmistelu ja täytäntöönpano, tiedottaminen ja viestintä, kehittämisen ja yhteistyön koordinointi sekä laadun arviointi ja seuranta.

Henkilöstöä vahvistetaan tarvittaessa ostopalveluilla tapahtumien- ja tilaisuuksien järjestämiseen sekä kehittämiseen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

3.3 Toiminnasta tiedottaminen ja viestintä

Kumppanuuspöydät tiedottavat toiminnastaan. Kokousmuistiot, tapahtumat ja ajankohtaiset asiat julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

Toiminnan tiedottamisen tarkoituksena on olla avointa ja aktiivista niin sosiaalisessa mediassa kuin eri viestintävälineiden kautta. Pöydille on luotu mm. yhteinen Facebook- ja Instagram- sivu ja sosiaalisen median viestinnälle on tehty suunnitelma.

Pöytien jäseniä ja varajäseniä tiedotetaan sähköpostitse. Lisäksi käytössä on WhatsApp -keskustelupalsta koko jäsenistön vuorovaikutuksen välineeksi.

Alueen asukkaita, eri sektorien toimijoita ja yrityksiä tiedotetaan sosiaalisen median, sähköpostien, kaupungin verkkosivujen, tiedotus- ja keskustelutilaisuuksien kautta sekä yhteistyökokouksissa. Kumppanuuspöytien edustajat ja/tai koordinaattorit osallistuvat yhteistyötapaamisiin, seminaareihin, tilaisuuksiin ja muihin kokouksiin mahdollisuuksien mukaisesti. Kumppanuuspöydät tiedottavat myös paikallislehdissä ja OmaLahti-osallistumissivustolla.

Lahden kaupunki voi tiedottaa kumppanuuspöytien asioista viestintäpalveluiden kautta eri materiaaleissa, viestinnän välineiden kautta sekä kaupungin nettisivuilla. Asukkaat voivat myös antaa palautetta toiminnasta mm. Lahden kaupungin e-Palautejärjestelmään.

Kumppanuuspöydille on luotu omat värit ja ilme Lahti-ilmettä mukaillen tunnistettavuuden lisäämiseksi.

Eteläinen
KUMPPANUUSPÖYTÄ

Itäinen
KUMPPANUUSPÖYTÄ

Pohjoinen
KUMPPANUUSPÖYTÄ

Keskusta-alueen
KUMPPANUUSPÖYTÄ

3.4 Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen sekä niiden mahdollistaminen

Kumppanuuspöydät järjestävät ja mahdollistavat paikallisia tapahtumia, kansalaisten kuulemistilaisuuksia ja foorumeita toimialueellaan resurssien puitteissa. Kumppanuuspöydät määrittävät vuosittain tapahtumien vuosikellot.

Kumppanuuspöydät pyrkivät kannustamaan eri toimijoita yhteistyöhön muun muassa paikallisten perinne-, kulttuuri-, liikunta-, lasten-, nuorten- ja perhetapahtumien sekä tilaisuuksien järjestämiseen. Kumppanuuspöydät voivat myös toimia yhteistyökumppanina tapahtumia ja tilaisuuksia järjestettäessä tai tukea alueilla toimivien yhteisöjen, yhdistysten ja ryhmien toimintaa toimintarahojensa puitteissa.

Kumppanuuspöydät järjestävät asukas-, yhteistyö- ja tiedotustilaisuuksia tarvittaessa alueen asukkaille, yhdistyksille, yhteisöille ja yrityksille. Alueiden kesäasukkaita huomioidaan ja tiedotetaan mahdollisuuksien mukaisesti.

4 Yhteistyö

4.1 Yhteistyö palvelu- ja vastuualueiden sekä toimielinten kanssa

Kumppanuuspöydät tekevät kiinteää yhteistyötä kaupungin palvelu- ja vastuualueiden kanssa. Yhteistyöllä on tärkeä merkitys Lahden kaupungin kehittämisessä, ”yhden kaupungin mallissa”, elinvoimaisuuden lisäämisessä, toimintalinjausten luonnissa sekä kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamisessa. Kumppanuuspöytien toiminta ja linjaukset nojaavat Lahden kaupungin palvelu- ja vastuualueiden linjauksiin tasapuolisen kohtelun ja yhdenvertaisuuden huomioimiseksi koko Lahden kaupungissa. Kumppanuuspöytien koordinaattorit osallistuvat yhteistyöhön kaupunkiorganisaation kanssa sekä aktivoivat osaltaan avointa vuorovaikutusta ja tiedottamista eri palvelu- ja vastuualueiden välillä.

Kumppanuuspöydät kutsuvat säännöllisesti palvelu- ja vastuualueiden asiantuntijoita kokouksiinsa, seminaareihin ja työpajoihin. Aktiivisella kansalaistoiminnalla mahdollistetaan lähidemokratia päätöksenteossa sekä osallisuus jo suunnitteluvaiheessa.

4.2 Yhteistyö toisen ja kolmannen sektorin kanssa

Kumppanuuspöydät järjestävät keskustelu- ja yhteistyöfoorumeita toimintavuoden aikana sekä luovat kumppanuutta eri alueen toimijoiden kanssa. Pöydät kannustavat alueen eri sektoreita yhteistoimintaan niin suuralueilla kuin koko Lahden kaupungissa. Tavoitteena on lisätä yhteisöjen ja yhdistysten toimintaedellytyksiä sekä lisätä resursseja ja työvälineitä toiminnan tueksi.

Julkisen sektorin toimijoiden, kuten hyvinvointialueen ja oppilaitosten kanssa pyritään rakentamaan ja vahvistamaan kumppanuutta alueiden ja asukkaiden hyvinvoinnin tukemiseksi sekä kehittämään yhteistoimintaa.

4.3 Yritysyhteistyö

Yhteistyö edellyttää avointa ja luottamuksellista vuorovaikutusta. Yhteistyölle tulisi paikallisesti luoda selkeät yhteistyömallit ja -rakenteet. Kumppanuuspöydät kutsuvat alueilla toimivia yrityksiä yhteistyötilaisuuksiin tarvittaessa. Yritysyhteistyötä vahvistetaan toimintavuosien aikana sekä luodaan yhteistyötä Lahden kaupungin elinkeinotoimijoiden kanssa.

Kumppanuuspöydät voivat järjestää yhteistyössä yritysten, yhteisöjen ja yhdistysten kanssa tapahtumia, tilaisuuksia ja toimintaa suuralueilla.

Yhteistoimintaa järjestetään myös alueellisen verkoston kanssa. Tavoitteena on tiivistää yhteistyötä Lahden kaupungissa sekä luoda hyvät rakenteet toimivalle yhteistyölle alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi sekä kaupunkistrategian toteuttamiseksi.

4.4 Muut yhteistyötahot

Kaupungin vastuuyksikkö sekä kumppanuuspöydät luovat osaltaan yhteistyön toimintaedellytyksiä eri Lahden alueen toimijoiden välillä.

Alueilla toimivien kehityshankkeiden ja Päijät-Hämeen Liiton kanssa pyritään verkostoitumaan ja tekemään yhteistyötä asukkaiden, yhteisöjen ja palveluiden tukemiseksi.

Alueen matkailupalveluita tuetaan tapahtumiin ja yhteistyötilaisuuksiin osallistumalla resurssien mukaan. Kumppanuuspöydät pyrkivät edistämään matkailua ja tekemään yhteistyötä VisitLahden, Lahti-Pisteen sekä alueiden yritysten ja yhdistysten kanssa.

Kumppanuuspöydät pyrkivät myös verkostoyhteistyöhön alueilla toimivien kansainvälisten ja kulttuurivähemmistöryhmien kanssa.

5 Määräraha ja talouden käyttösuunnitelma

Lahden kaupunginvaltuusto vahvistaa vuosittain Lahden kaupungin talousarvion. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta vahvistaa vuoden alussa osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalveluiden talouden käyttösuunnitelman, joka sisältää kumppanuuspöytien toimintakulut.

Käyttösuunnitelmassa kumppanuuspöydille kohdennettu määräraha käytetään henkilöstö- ja yhteistoimintakulujen lisäksi toimintarahaan, jotka kohdistuvat asukkaita ja toimijoita aktivoivaan toimintaan sekä paikallistoiminnan tukemiseen. Kumppanuuspöytien yhteiset vuosittaiset tavoitteet ja suunnitellut pääpainopisteet ohjaavat toimintarahan käyttöä.

6 Toiminnan sekä palveluiden laadunarviointi ja seuranta

Toiminnan sisällön tulee tukea toiminnalle asetettujen tehtävien ja toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Kumppanuuspöydät vastaavat toteutuksen suunnittelusta.

Kumppanuuspöytien tehtäviin kuuluu arvioida toimintaansa. Pöydät pyrkivät osaltaan itse arvioimaan toimintaansa itsearviointimenetelmin. Ne voivat myös seurata ja arvioida kunnan palveluiden laatutason ja asukastyytyväisyyden toteutumista alueellaan. Kumppanuuspöydät osallistuvat tarvittaessa ulkopuoliseen arviointiin. Muita kyselytutkimuksia voidaan toteuttaa eri kohderyhmille tarvittaessa.

Sähköisen e-Palutteen kautta kaupunkilaiset voivat antaa palautetta kumppanuuspöydille sekä Lahden kaupungin palvelualueille palveluista, suunnitelmista, kehittämisestä, kaavoituksesta jne. Lahden kaupunki kehittää aktiivisesti sähköisiä digipalveluitaan lahtelaisten ja Lahden kaupungin yhteiseksi osallistumisen ja kehittämisen välineiksi. Syksyllä 2024 on otettu käyttöön OmaLahti.fi -osallistumissivusto, jota voidaan hyödyntää myös kumppanuuspöytien toiminnassa.

Kumppanuuspöytien toimintaa tilastoidaan ja raportoidaan. Kumppanuuspöytien toimintaa kehitetään kaupunkistrategian lisäksi huomioimalla Lahden Suunta –työ, osallisuusmalli, Lahden kaupunkiseudun kilpailukykystrategia, maakunnallinen matkailustrategia sekä hyvinvointisuunnitelmat ja kestävän kehityksen toimintamallit.

LIITE 1

Lähidemokratia käsitteenä

Lähidemokratia voidaan mieltää julkiseen päätöksentekoon kuuluvaksi hallintotoimeksi tai kokonaan julkisen päätöksentekokoneiston ulkopuoliseksi asiaksi ¹⁵(Martikainen, Yrjönen 1985: 10–11). Lähidemokratiatoimikunnan mietinnön¹⁶ (1982: 1) mukaan kunnallishallinnossa ja yleisesti lähidemokratiassa on kysymys kunnan ja sen poliittisen ja hallinnollisen järjestelmän sekä kuntalaisten välisestä suhteesta. Lähidemokratia rinnastetaan usein osallistumisen käsitteeseen¹⁷ (Linna 1993: 60). Asukkaille ominaiset osallistumistavat hallintoon ovat soveltuneet lähidemokratian toimintamuodoiksi, jolloin lähidemokratia ja osallistuminen on mahdollista ymmärtää synonyymeinä.

Lähidemokratia voidaan määrittää seuraavasti (Linna 1993:61):

”Lähidemokratia on suoran tai edustuksellisen demokratian periaatteita noudattavaa asukkaiden osallistumista lähiympäristönsä ja paikallisyhteisönsä asioiden päättämiseen, ohjaamiseen ja toteuttamiseen. Suora tai edustuksellinen lähidemokratia edellyttää yleisillä, kattavilla asukaskokouksilla tai yleisillä vaaleilla valittuja itsenäisen päätösvallan omaavia institutionaalisia lähidemokratiaelimia.”

Lähidemokratian toteuttaminen ja osallisuuden edistäminen alueella

Kuntien toiminta perustuu edustukselliseen demokratiaan. Kunnallishallinto antaa asukkaille keinon itsehallinnon ja kunnallisen demokratian toteuttamiseen. Kaupunginvaltuustoilla on vastuu osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisesta. Valtuustolla on kunnan toimintakulttuurin avoimuuden kannalta keskeinen rooli, sillä se päättää pitkälti suoran demokratian laajuuden ja toimintamuodot kunnassa¹⁸. (Harjula, Prättälä 2004: 251–252.)

Osallisuuden ja osallistumisen käsitteet ovat monimuotoisia. Kunnallishallinnossa osallisuus kytkeytyy etenkin paikallisen demokratian kehittämiseen ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen. Aktiivisempaa kansalaista, uudenlaisia vaikuttamismahdollisuuksia ja kansalaiskontrollin vahvistamista tarvitaan hallinnon toiminnan ohjaamiseksi. Osallisuus voi liittyä edustuksellisen demokratian kehittämiseen, mutta kansalaiset ovat osallisia myös yksilöinä, järjestöjen ja yhdistysten jäseninä tai palvelujen käyttäjinä. Osallisuus voi olla myös yleistä ja kaikille kuuluvaa tai toteutua henkilön oman elämän hallintana¹⁹. (Ryynänen, Salovaara 2002: 7–8, 94.)

Osallistuminen sisältää puolestaan ajatuksen aktiivisesti osallistuvasta kansalaisesta, jolla on halua, taitoa ja mahdollisuuksia toimia aloitteentekijänä tärkeäksi kokemissaan yhteiskunnallisissa asioissa. Aktiivisimmillaan osallistumisella pyritään vaikuttamaan ja

¹⁵ Martikainen, Tuomo & Risto Yrjönen (1985). Lähidemokratian mahdollisuudet. Suomen Kunnallislehti 7/85

¹⁶ Lähidemokratiatoimikunnan mietintö (1982). Komiteamietintö 1982:22

¹⁷ Linna, Tapio S. (1993). Kestäväkehitys ja lähidemokratia Suomessa. Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja B 39.

¹⁸ Harjula Heikki, Prättälä Kari (2004). Kuntalaki. Tausta ja tulkinnat, 5. uudistettu painos. Talentum, Helsinki.

¹⁹ Ryynänen, Aimo, Salovaara Christa (2002). Kokeilusta käytännöksi. Osallisuushankkeen selonteon taustaraportti. Sisäasiainministeriö, Helsinki

ottamaan kantaa asioiden suunnitteluun ja valmisteluun, mutta se voi olla myös läsnäoloa, paikalla oloa tilaisuuksissa tai tiedon vastaanottamista. Aito kansalaisesta lähtevä osallistuminen toimii, kun on mahdollisuus osallistua silloin, kun kokee asian tärkeäksi ja käytössä on kaikille sopivia osallistumisväyliä. (Ryynänen, Salovaara 2002: 8, 94.)

Kunnan asukkailta vaaditaan suorassa osallistumisessa tietoisuutta kuntansa asioista ja suunnitelmista. Ilman oikea-aikaista, oikeaa ja riittävää tietoa valmisteltavista asioista ja päätöksenteosta eivät kuntalaiset pysty osallistumaan ja vaikuttamaan kunnan toimintaan tuloksekkaasti. Virkamiesten ja valtuutettujen luottamukselliset suhteet kaupunkilaisiin ovat tärkeitä kuntalaisten osallistumisen ja osallistumishalukkuuden kannalta.

Luottamuksellisuuden muodostuminen edellyttää hallinnon ja asukkaiden välistä tiivistä vuorovaikutusta²⁰. (Valtioneuvoston selonteko 2002: 19–20; Harjula, Prättälä 2004: 252–253; Oinas 2009: 75–76.)

²⁰ Valtioneuvoston selonteko (2002). Valtioneuvoston selonteko Eduskunnalle kansalaisten suoran osallistumisen kehittämisestä. Oinas, Pirjo (2009). Kuntarakenne muuttuu – toteutuuko sivukylien osallisuus. Maaseudun Uusi Aika 1/2009.